

PROGRAM ALFA - STRUČNÝ SOUHRN STATISTICKÉHO ZHODNOCENÍ VEŘEJNÝCH SOUTĚŽÍ

Vypracovala: Technologická agentura České republiky – Sekce I - oddělení strategií a analýz

V Praze dne: 25. 9. 2016

STRUČNÝ SOUHRN

Tento dokument na 4 stranách textu a 3 stranách infografiky představuje stručný souhrn statistického zhodnocení veřejných soutěží v programu ALFA. Plná verze dokumentu je dostupná na webu Technologické agentury (www.tacr.cz).

Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje ALFA byl schválen usnesením vlády č. 121 ze dne 8. února 2010. Dne 28.8.2013 pak byl usnesením vlády č. 669 upraven, když byla prodloužena jeho délka, což umožnilo vyhlášení čtyř veřejných soutěží (dále též VS) místo původně uvažovaných tří. Program se zaměřuje na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, jejichž výsledky mají vysoký potenciál pro uplatnění v nových produktech, výrobních postupech a službách. Zvláštní důraz je kladen na posílení spolupráce výzkumných organizací a podniků ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích.

Program ALFA je členěn do tří podprogramů (PP1: Progresivní technologie, materiály a systémy; PP2: Energetické zdroje a ochrana a tvorba životního prostředí; PP3 Udržitelný rozvoj dopravy) tvořených 14 specifickými cíli. Vyhlášeny byly čtyři na sebe navazující veřejné soutěže a to v letech 2010 - 2013.

V programu ALFA bylo do všech vyhlášených VS, podáno celkem 3 501 návrhů projektů, z nichž bylo 961 podpořeno s celkovou mírou úspěšnosti 27,4 %. S každou vyhlášenou VS se zvyšoval počet podaných návrhů projektů (z 656 v 1.VS až na 1 019 ve 4.VS). Počet podpořených projektů pak byl závislý především na výši finančních prostředků určených na danou soutěž. S jedinou výjimkou byl v každé soutěži velmi podobný počet projektů (256 1.VS, 249 2.VS, 167 3.VS a 289 4.VS). Míra úspěšnosti podpory se pak s každou VS snižovala.

Velký rozdíl mezi jednotlivými VS je patrný též u projektů, které nebyly přijaty do soutěže. Tyto projekty nesplnily formální kritéria nutná pro zařazení do VS a byly vyřazeny. Vzhledem k vysokému podílu takovýchto projektů v prvních dvou VS (24 % resp. 19 %), bylo před 3.VS rozhodnuto k úpravám, kdy uchazeči měli možnost některé chybějící dokumenty na vyžádání doplnit. Výsledkem pak bylo výrazné snížení podílu nepřijatých projektů do soutěže (2 resp. 4 %). V celkovém úhrnu pak nebylo do VS přijato celkem 377 projektů.

Tab 1: Počty projektů ve VS programu ALFA

Veřejná soutěž	podané ¹		v tom: nepřijaté ²		nevybrané ³		vybrané, nepodpořené ⁴		podpořené ⁵	
	abs.	podíl [%]	abs.	podíl [%]	abs.	podíl [%]	abs.	podíl [%]	abs.	podíl [%]
TA1	656	100,0	158	24,1	161	24,5	81	12,3	256	39,0
TA2	832	100,0	157	18,9	304	36,5	122	14,6	249	29,9
TA3	994	100,0	17	1,7	410	41,2	400	40,2	167	16,8
TA4	1 019	100,0	45	4,4	317	31,1	368	36,1	289	28,4
TA celkem	3 501	100,0	377	10,8	1 192	34,0	971	27,7	961	27,4

¹ Všechny projekty doručené do TA ČR ve VS v programu ALFA

² Podané projekty, které nesplnily formální podmínky přijetí a nebyly přijaty do VS

³ Přijaté projekty, které nebyly vybrány k podpoře.

⁴ Projekty vybrané k podpoře, které nebyly podpořeny z důvodu nedostatku financí, nebo s jejich zástupci nebyla podepsána smlouva.

⁵ Projekty vybrané k podpoře, s jejichž zástupci byla podepsána smlouva o poskytnutí podpory. Podíl podpořených projektů je roven míře úspěšnosti (podíl podpořených a podaných projektů) v soutěži/programu.

Největší zájem žadatelů byl o PP1 (zaměření na progresivní technologie, materiály a systémy), kam bylo ve všech VS podáno 1 916 projektů, což představuje více než polovinu (55 %) ze všech podaných projektů. Přibližně poloviční počet (1 021, 29 %) byl podán do PP2 (zaměření na energetiku a životní prostředí) a nejmenší počet pak do PP3 se zaměřením na udržitelný rozvoj dopravy (564 projektů, 16 %). Zájem o jednotlivé PP je dána do velké míry i alokací prostředků na jednotlivé PP, kdy na PP1 i na PP2 bylo vyčleněno 40 % prostředků a na PP3 pak zbývajících 20 %. Míra podpory projektů pak odráží zájem o jednotlivé PP – ačkoliv nejvíce projektů bylo podpořeno v PP1 (424) vzhledem k velkému zájmu žadatelů je míra podpory jen 22 %. V PP2 bylo podpořeno 330 Projektů (33 %) a v PP3 nejméně – 207 projektů (37 %).

Celkové náklady na řešení všech podpořených projektů dosáhnou částky 14 378 mil. Kč. Z celkových nákladů tvoří účelová podpora 9 252 mil. Kč (64,3 %), zbývajících 5 135 mil. Kč (35,7 %) tvoří soukromé zdroje. Míra podpory ze státního rozpočtu za program je pak přibližně stejná jako očekávaná hodnota 65 %. Polovinu z celkového objemu finančních prostředků ze státního rozpočtu pak získají výzkumné organizace (VO) - 4 657 mil. Kč, nejvíce pak veřejné vysoké školy (VVS) a to 2 893 mil Kč. U podniků pak z celkového úhrnu dotací 4 594 mil. Kč připadne nejvíce malým (MP) a velkým (VP) podnikům. Oběma kategoriím cca 1 700 mil. Kč. Ačkoli je absolutní výše dotací mezi podniky a VO prakticky shodná, velký rozdíl je v míře podpory. U VO tvoří podpora více než 90 % celkového rozpočtu (u VVS a ústavů AV ČR až 95 %), u podniků pak méně než polovinu (49 %). Podniky se pak podílejí na celkovém rozpočtu programu (veřejné i soukromé výdaje) přibližně dvěma třetinami, VO zbývajících třetinou. Podobně jako u výše dotace je i počet organizací účastnících se podpořených projektů vyrovnáný, i když s malou převahou podniků. Těch se účastní 1 341 (52 %). VO je v projektech zapojeno 1 222 (48 %). V průměru se tak každého podpořeného projektu účastní více než jeden podnik a jedna výzkumná organizace. Celkem 896 projektů (94 %) je pak řešeno nejméně jednou VO a jedním podnikem. Podpora této spolupráce je pak jedním z hlavních cílů programu.

Z hlediska regionální diferenciací příjemců podpory jsou dominantní především Praha a Jihomoravský kraj (zde pak v podstatě pouze Brno). Jak v počtu účastí, tak v úhrnu dotací tvoří organizace z Prahy téměř 40 % podíl, u organizací z JHM necelých 20 %. Naopak nejméně účastí i úhrnu dotací mají organizace z KVK. V průběhu VS se pak tato disproporce a dominance Prahy a JHM spíše snižuje.

Tab 2: Organizace a dotace v programu ALFA podle kraje sídla

Kraj		Počet účastí		Dotace (tis. Kč)	
zkratka	název kraje	abs.	podíl [%]	abs.	podíl [%]
PHA	Hl. m. Praha	996	39,3	3 570 345	38,6
JHM	Jihomoravský	493	19,4	1 667 947	18,0
STC	Středočeský	214	8,4	800 813	8,7
MSK	Moravskoslezský	151	6,0	553 244	6,0
PLK	Plzeňský	117	4,6	531 742	5,7
PAK	Pardubický	109	4,3	386 186	4,2
LBK	Liberecký	90	3,5	375 321	4,1
ZLK	Zlínský	78	3,1	315 486	3,4
HKK	Královehradecký	62	2,4	276 271	3,0
OLK	Olomoucký	62	2,4	225 901	2,4
JHC	Jihočeský	53	2,1	194 139	2,1
ULK	Ústecký	49	1,9	165 372	1,8
VYS	Vysočina	48	1,9	161 478	1,7
ZAH	Zahraniční účastník	8	0,3	17 937	0,2
KVK	Karlovarský	6	0,2	10 174	0,1
Celkem		2 536	100,0	9 252 356	100,0

Mezi nejúspěšnější organizace, co se účastí v podpořených projektech a výše dotací týče, patří především technicky zaměřené vysoké školy - České vysoké učení technické v Praze (199 projektů, cca 800 mil. Kč) a Vysoké učení technické v Brně (160 projektů, cca 520 mil. Kč). S velkým odstupem pak následují další vysoké školy Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Technická univerzita v Liberci, Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava a Západočeská univerzita v Plzni. Mezi podniky patří mezi nejúspěšnější ÚJV Řež, SYNPO, DEKONTA či ATEM - Ateliér ekologických modelů, s.r.o. Z ústavů AV ČR jsou pak nejúspěšnější Ústav chemických procesů a Výzkumný ústav rostlinné výroby.

V následující tabulce pak jsou uvedeny vybrané organizace tak, aby byly zastoupeny všechny typy organizací. Uvedené organizace tak nepředstavují 14 nejúspěšnějších organizací.

Tab 3: Vybrané nejúspěšnější organizace v programu ALFA

Vybrané nejúspěšnější organizace		Počet účastí	
název organizace	druh	počet	dotace (tis. Kč)
České vysoké učení technické v Praze	VVS	199	794 804
Vysoké učení technické v Brně	VVS	160	516 603
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	VVS	65	221 866
Technická univerzita v Liberci	VVS	60	257 881
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	VVS	56	217 584
Západočeská univerzita v Plzni	VVS	54	311 334
Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.	ostatní VVI	39	106 626
ÚJV Řež, a. s.	VP	30	151 970
Ústav chemických procesů AV ČR, v.v.i.	AV ČR	23	91 073
Výzkumný Ústav Rostlinné Výroby, v.v.i.	AV ČR	22	69 188
Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.	ostatní VO	21	101 220
SYNPO, akciová společnost	VP	12	40 239
DEKONTA, a.s.	SP	12	75 296
ATEM - Ateliér ekologických modelů, s.r.o.	MP	9	15 330

Účelová podpora v programu Alfa je směřována převážně do technických průmyslových oborů. Tuto skutečnost dokumentuje fakt, že více než polovina projektů byla podpořena ve skupině oborů J-Průmysl. V úhrnu dotace se tento podíl ještě zvyšuje na více než 57 %. Projekty z této skupiny pak byly podpořeny především v PP1, zaměřeném na materiálový výzkum (233 projektů, 55 % ze všech projektů podpořených v PP1), dále v PP3 (170 projektů, 82 % z PP). V PP3 jsou to především obory zaměřené na dopravní systémy a inženýrské stavitelství. V PP2 jsou pak vedle průmyslu (40 % projektů podpořených v PP) dominantní skupinou oborů D-Vědy o zemi (37 % v PP). Z průmyslových oborů jsou to pak nejčastěji jaderná a nejaderná energetika a z přírodovědných oborů pak obory věnující se znečištění vody a ovzduší a kontaminaci či dekontaminaci půdy. Vědy o zemi je pak druhá nejčastěji podpořená skupina oborů v programu Alfa se 135 projekty. Významnějšího podílu ještě dosáhly projekty ze skupiny G-Zemědělství (7 %). Úspěšnost podpory v celém programu se pohybovala na hranici 30 %, což je přibližně údaj za většinu oborů. Výrazně úspěšnější byla pouze skupina B-Matematika a fyzika (40 %) a naopak nejméně úspěšné byly projekty ze skupin A-Společenské vědy (zde především z oblasti dopravního a městského plánování) a I-Informatika (u obou skupin pouze okolo 20 %).

Tab 4: Podpořené projekty a úhrn dotací dle skupin oborů CEP

Skupina oborů CEP		Podpořené projekty		Úspěšnost	Celkové dotace	
kód	název	počet	podíl [%]	[%]	tis. Kč	podíl [%]
A	Společenské vědy	28	2,9	22,2	162 181	1,8
B	Matematika a fyzika	49	5,1	40,2	585 603	6,3
C	Chemie	47	4,9	26,9	521 081	5,6
D	Vědy o zemi	135	14,0	30,0	1 073 784	12,0
E	Biovědy	37	3,9	32,2	426 022	4,6
F	Lékařské vědy	38	4,0	32,2	445 430	4,8
G	Zemědělství	69	7,2	29,5	578 784	6,3
I	Informatika	22	2,0	20,0	144 511	2,0
J	Průmysl	536	55,8	31,9	5 314 961	57,4
K	Vojenství	0	0,0	x	0	0,0
TA	celkem	961	100	30,8	9 252 356	100

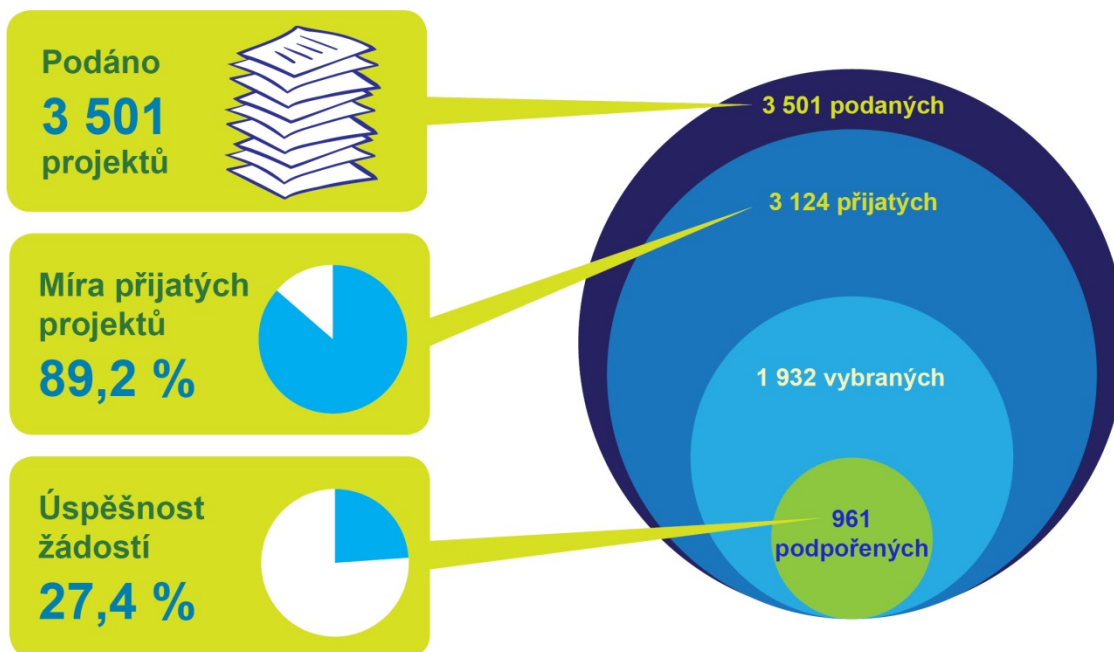
Výstupy všech podpořených projektů v programu Alfa musí být vykázány v příslušné kategorii klasifikace RIV. Podmínkou pak bylo, že minimálně jeden z výsledků projektu musí být z kategorií uvedených v následující tabulce. Výsledků z těchto kategorií pak očekávají řešitelé podpořených projektů celkem 4 850, což představuje více než 55 % všem očekávaných výsledků v programu ALFA. Z této skupiny jsou pak nejčastěji pak prototypy a funkční vzorky (1 707, 20 %) a užité a průmyslové vzory (816, 9 %). Řešitelé též očekávají 224 patentů jako výstupů z projektu. Do kategorie X jiné pak spadají všechny ostatní výsledky dle klasifikace RIV, především pak publikační výsledky. Celkem by pak těchto výsledků mělo být 3 840 (44 %).

Tab 5: Očekávané výsledky podpořených projektů

Druh výsledku	TA celkem	
	abs.	podíl [%]
Výsledky uznávané programem	4 850	55,8
Výsledky G (prototyp, funkční vzorek)	1 707	19,6
Výsledky F (užitný vzor, průmyslový vzor)	816	9,4
Výsledky Z (poloprovoz, ověřená technologie, odrůda či plemeno)	724	8,3
Výsledky R (software)	710	8,2
Výsledky N (certifikované metodiky, specializované mapy s odborným obsahem...)	669	7,7
Výsledky P (patent)	224	2,6
Výsledky X (jiné)	3 840	44,2
Celkem	8 690	100

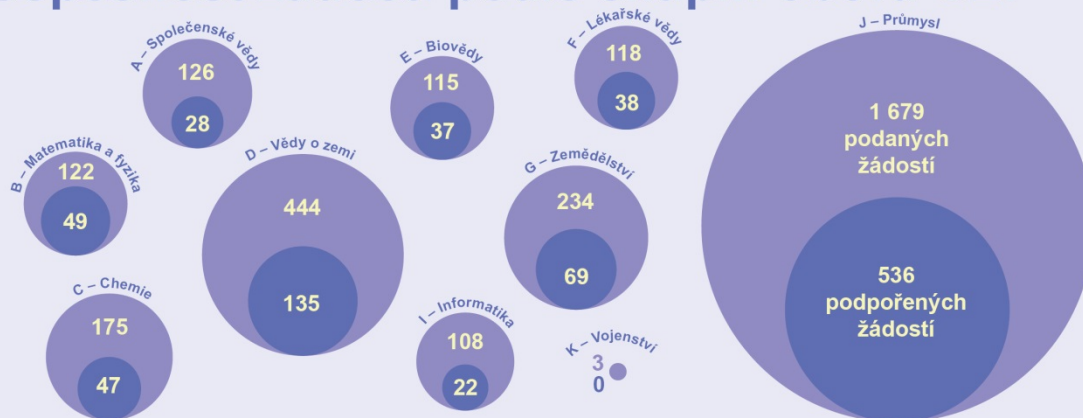
INFOGRAFIKA

Počet a struktura podaných a podpořených projektů

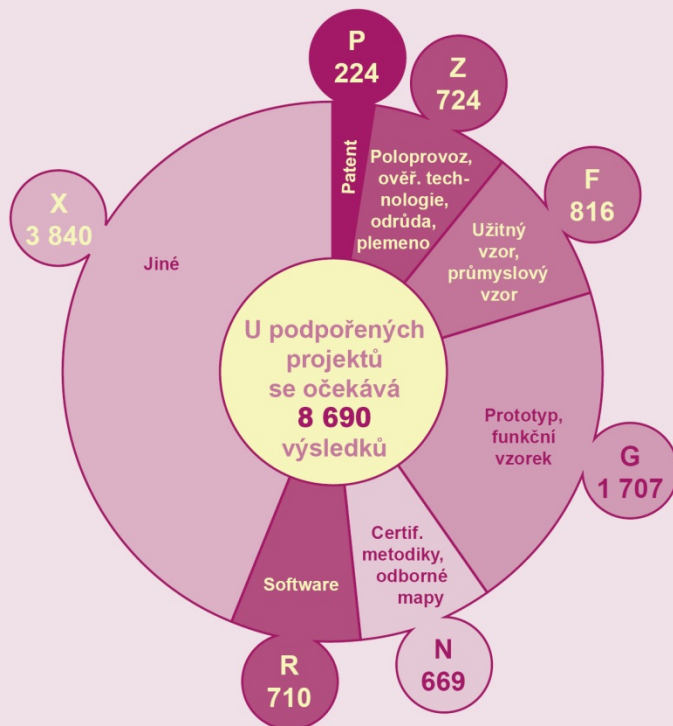


Podpořené projekty podle klasifikace CEP

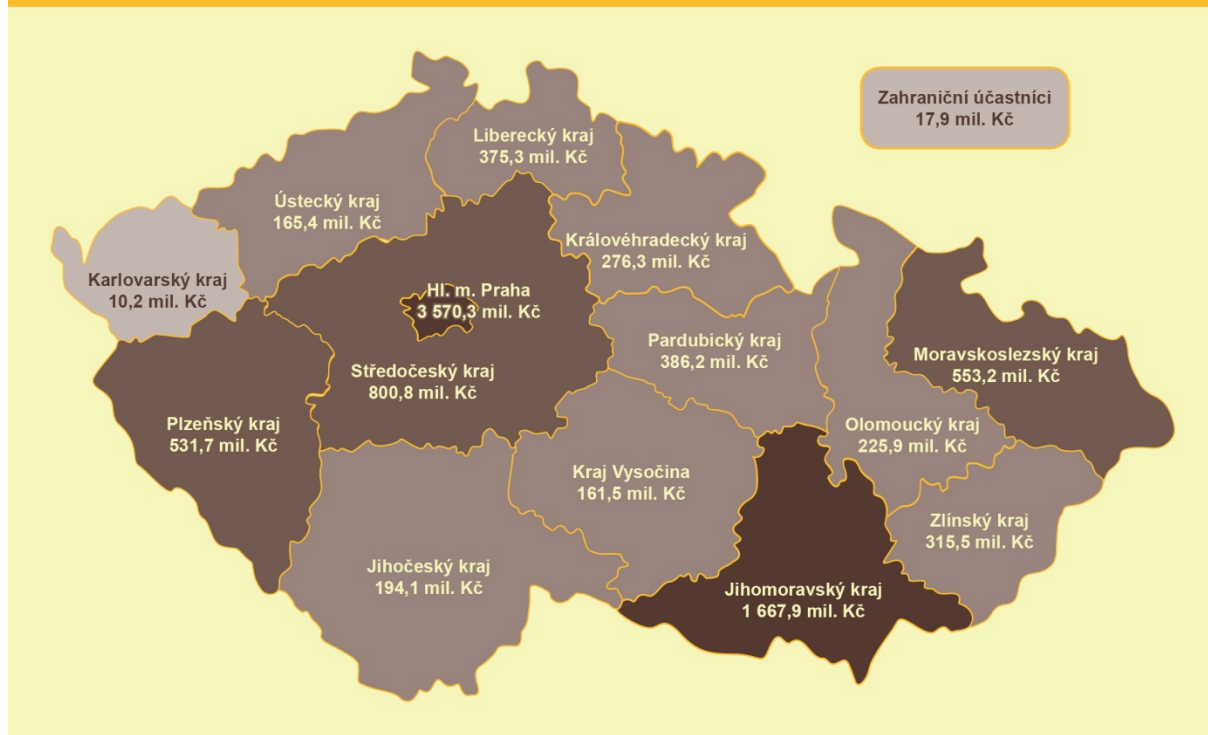
Úspěšnost žádostí podle skupin oborů CEP



Očekávané výsledky podpořených projektů



Výše podpory podle sídla organizace



Účastníci podpořených projektů podle sídla

